

Кафедра прав людини, міжнародного та європейського права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	Міжнародне право
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Київ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни **“Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”** для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини** спеціальності **293 Міжнародне право** освітньої програми **Міжнародне право.**

Розробник: Голубєва Вікторія Олегівна професор, к.ю.н., доцент кафедри прав людини, міжнародного та європейського права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прав людини, міжнародного та європейського права_протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Гончаренко С.В.

Схвалено Науково-методичною радою Академії адвокатури України

Голова науково-методичної ради професор Гончаренко С.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4-й	--
Кількість модулів – 1	Семестр:	
для денної форми навчання:	7-й	--
Аудиторні*x – 40	Лекції:	
самостійної роботи студента – 80	20	--
Вид підсумкового контролю - залік	Практичні (семінарські):	
Форма підсумкового контролю - усна	20	--
	Самостійна робота:	
	80	--

* В умовах карантину аудиторні заняття та усна форма контролю здійснюються із застосуванням технології відеоконференцз'язку на платформі *Google Workspace for Education* із забезпеченням надійної автентифікації студентів.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни “Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” -- забезпечити комплексними знаннями щодо внутрішньодержавних (національних) та міжнародних нормативно-правових актів, що розкривають положення сфери правового забезпечення і регулювання зовнішньоекономічної діяльності, взагалі, і в Україні – зокрема, шляхом засвоєння знань про систему відповідних норм та набуття практичних умінь у даній галузі правозастосування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння професійної діяльності. ЗК-5 Здатність працювати як автономно, так і у команді, здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК-6 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права (у тому числі міжнародного права), його місця у загальній системі знань про природу і суспільство. ЗК-8 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо. ЗК-10 Здатність діяти у навчальних і професійних ситуаціях відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, а також оцінювати поведінку інших із цих позицій.
Фахові компетентності	ФК-4 Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів. ФК-5 Вміння характеризувати природу та джерелазовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики, а також здійснювати інформаційно-аналітичну діяльність в міжнародних відносинах. ФК-7 Уміння працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, — здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм, аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами, у співпраці з компетентними фахівцями готувати справи до розгляду в українських, закордонних, міжнародних судах і арбітражах. ФК-8 Здатність розуміти вплив економічних факторів у міжнародній політиці. ФК-10 Знання засад і доктрин національного та міжнародного права, а також змісту ключових правових інститутів, здатність до їх аналізу та прогнозування тенденцій розвитку; уміння використовувати ці знання і навички у практичній діяльності, надавати юридичні висновки й консультації, здійснювати юридичний супровід основних видів

	міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій, розробляти правову позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів, вести дискусію й дебати, а також виконувати інші види діяльності юриста з питань міжнародного економічного права.
--	---

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): «Цивільне право», «Господарське право», «Міжнародне економічне право», «Міжнародне приватне право».

Структурно-логічним місцем дисципліни “Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” в навчальному процесі підготовки фахівців пов’язане з: «Господарським правом», «Господарсько-процесуальним правом», «Міжнародним приватним правом», «Міжнародним економічним правом», «Міжнародним митним правом», «Правом СОТ», «Системою міжнародних організацій», «Міжнародним торговим правом» та ін. міжнародно-правовими дисциплінами і визначається необхідністю розвитку і поглибленні спеціальних знань і навичок студентів міжнародно-правового і господарського напрямів підготовки.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми “Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мислити абстрактно й аналітично, синтезувати загальні знання насамперед із предметної області для досягнення цілей професійної діяльності, швидко розуміти професійні завдання, оцінювати їхню складність.	ПРН-1
Визначати міжнародно-правову ситуацію, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з’ясування потрібних обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям міжнародних відносин, застосовувати одержані знання й уміння з міжнародних відносин, міжнародного та національного права при вирішенні практичних завдань.	ПРН-4
Швидко знаходити потрібну інформацію, обробляти й аналізувати її, оцінювати за достовірністю та релевантністю, аналізувати зібрану й оброблену інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, складати аналітичні довідки, звіти й інші форми представлення результатів аналізу з правильним оформленням посилань на норми міжнародного та національного (українського та закордонного) права.	ПРН-5
Визначати політичні, дипломатичні, іміджеві, суспільні, економічні й інші ризики, пов’язані з заходами міжнародно-правового характеру, взаємодіяти з фахівцями відповідних галузей при підборі засобів мінімізації таких ризиків.	ПРН-6
Визначати економічні аспекти юридичних проблем і задач.	ПРН-8
Демонструвати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, національного права, ускладненого іноземним елементом, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов’язані з ними майбутні можливості й ризики.	ПРН-10
Надавати юридичні висновки й консультації, юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій, формулювати юридичну позицію в інтересах клієнта.	ПРН-11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни “Міжнародний бізнес і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знання та розуміння предметної області, термінології, методології, суб’єктного та об’єктного складу у сфері ЗЕД (з урахуванням їх форм, видів, тощо) і розуміння професійної (юридичної) діяльності в ній. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Зокрема: - Відтворювати та застосовувати відповідну термінологію. - Розуміти і описувати ЗЕД як правовий інститут, його предмет, методи. - Класифікувати і упорядковувати принципи та джерела ЗЕД (національні і міжнародні) на	ПРН-1, ПРН-10

групи у відповідну систему, розділяти на складові елементи, характеризувати їх, встановлювати їх взаємний вплив та зв'язки. - Описувати види ЗЕД (дозволені/заборонені) та пояснювати їх співвідношення з об'єктами. - Визначати особливості суб'єктного складу ЗЕД (в Україні та іноземних державах), передбачати особливості організації та здійснення ЗЕД, особливо при укладанні ЗЕ договорів (контрактів).	
Знання, розуміння і оцінювання регулювання сфери ЗЕД за просторовою, суб'єктною, предметною ознаками/рівнями. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність працювати в міжнародному контексті. А саме: - Виділяти, впорядковувати, аргументувати, описувати і встановлювати зв'язки / розділяти міжнародних (всесвітніх та регіональних) та національних (загальнодержавних та місцевих) державних/недержавних органів/організацій регулювання ЗЕД загальної і галузевої/спеціальної компетенції.	ПРН-1, ПРН-4, ПРН-5, ПРН-8, ПРН-11
Знання, розуміння, аналіз і застосування - термінологічного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності; - правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності як правовий інститут, його предмет, методи; - принципів та видів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (національні та іноземні), - тарифних та нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, порядку їх введення та порядку реалізації в практиці, - міжнародних та національних нормативно-правових вимог щодо способів укладання, форми та змісту зовнішньоекономічних договорів (контрактів), особливостей проведення деяких видів зовнішньоекономічних операцій; - основ відповідальності і вирішення зовнішньоторговельних спорів.	ПРН-1, ПРН-5, ПРН-6, ПРН-8, ПРН-11
Розуміння і оцінювання ролі міжнародних організацій та міжнародно-правових джерел з регулювання зовнішньоекономічної діяльності, державних органів України та їх компетенції з регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	ПРН-1, ПРН-4
Співставляти, оцінювати, інтерпретувати, критикувати діяльність / бездіяльність (особливо нормотворчу) означених органів/організацій. Робити відповідні висновки.	ПРН-1, ПРН-5
Знання та застосування на основі аналізу та синтезу митно-тарифні та нетарифні методи регулювання ЗЕД, порядок їх введення/реалізації. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях і спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності, тощо). Зокрема: - Розуміти сутність і особливості організаційно-правового регулювання та практичного застосування митно-тарифних і нетарифних методів в ЗЕД. - Класифікувати і упорядковувати митно-тарифні та нетарифні методи регулювання ЗЕД. - Оцінювати їх вплив, розуміти організаційно-правовий механізм їх реалізації та ін. - Ідентифікувати та виокремлювати особливості означених методів в функціонуванні існуючого середовища ЗЕД та його особливостей (загальних/поточних).	ПРН-1, ПРН-4, ПРН-5, ПРН-6, ПРН-10

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, презентації результатів виконаних завдань, тести, тощо

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді і виступи на семінарських / практичних заняттях, виконання практичних завдань, проведення контрольних робіт.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота та/або тестування (письмове).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Самостійна Індивідуал. робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	20	100
6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25			

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	50
Самостійна робота (індивідуальне завдання)	1	30
Модульна контрольна робота	1	20
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (самостійної роботи, тощо)

Перевірка і оцінка знань студентів повинні відображати рівень засвоєння знань та стимулювати студентів до досягнення нових успіхів. За умови вірної організації контроль знань слугує навчальним, виховним, організаційним, методичним та іншим цілям.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу по частинах, умінь та навичок самостійно опрацьовувати джерела, здатності осмислити зміст теми, розділу чи окремого питання, здатності усно чи письмово представити матеріал на потрібному рівні.

При поточному контролі результатів навчання студентів під час вивчення обов'язкових і вибіркового дисциплін оцінці підлягають результати навчання, що виявляються через набуті компетентності (знання, уміння, навички тощо), а саме:

- відповіді (виступи) на аудиторних заняттях;

- результати виконання контрольних модульних) робіт;
- результати виконання і захисту завдань самостійної роботи студента;
- результати виконання і захисту інших видів робіт, що передбачені робочою навчальною програмою.

Поточний контроль за результатами виконання контрольних модульних робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після опанування певної завершеної частини навчального матеріалу з дисципліни.

Контрольні модульні роботи можуть проводитися у формі: тестування; відповідей на теоретичні питання; розв'язання практичних завдань; розв'язання практичних ситуацій (кейсів), тощо.

З дисципліни за семестр може проводитися не більше 2-х контрольних (модульних) робіт.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно відповідає на усі додаткові запитання викладача.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, відповідає на усі додаткові запитання викладача, але при цьому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, відповідає частково на усі додаткові запитання викладача, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки.
1	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінювання знань студентів по даній дисципліні відбувається на основі результатів суми балів за поточну роботу на практичних/семінарських заняттях, виконання індивідуального завдання (самостійної роботи), модульного контролю від 0 до 100 балів.

Шкала оцінювання: ААУ та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Результат підсумкового контролю у формі *заліку* фіксується в заліковій відомості.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація та здійснення діяльності при викладанні навчальної дисципліни здійснюються на основі комплексного підходу з використанням таких методів навчання: лекційні заняття, практичні / семінарські заняття, самостійна робота (виконання практичних задач, індивідуальних доповідей, індивідуальних завдань). У випадку необхідності, викладач проводить групові та/або індивідуальні консультації зі студентами з обраної тематики. А саме: лекційні заняття, практичні / семінарські заняття, пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий (метод проблемного викладу), розбір конкретних ситуацій, презентації-виступи, семінари-дискусії, консультації, мозкові атаки, самонавчання тощо.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ (ЗЕД) ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Поняття зовнішньоекономічної діяльності, зовнішньоекономічних правовідносин. Предмет правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Поняття та види національних та іноземних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, їх об'єднань та представництв. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Об'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Експорт та імпорт товарів і капіталів. Основні права суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

ТЕМА 2.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

Мета та рівні регулювання ЗЕД. Система міжнародних джерел правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика основних міжнародних договорів, міжнародних звичаїв, арбітражної та судової практики та правової доктрини, як джерел ЗЕД. Основні формулюючи міжнародні організації в ЗЕД. Багатосторонні та двосторонні, товарні та торгові, міждержавні та неурядові міжнародні інституції регулювання зовнішньоекономічної діяльності та міжнародні інтеграційні об'єднання.

ТЕМА 3.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД В УКРАЇНІ

Цілі, принципи, види, суб'єкти та засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Система та компетенція інститутів/органів державного регулювання та управління ЗЕД в Україні. Система національних джерел правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Конституція як джерело регулювання ЗЕД. Цивільний та Господарський Кодекси України як джерела ЗЕД. Закони та підзаконні акти України як джерела ЗЕД. Недержавне регулювання ЗЕД. Загальне про методи правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності (тарифні та нетарифні).

ТЕМА 4.

МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

Структура, завдання, принципи діяльності та загальна характеристика Державної митної служби України. Поняття митного обкладення та мита. Поняття митного тарифу. Митний тариф України. Гармонізована система опису та кодування товарів. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Митно-тарифна Рада та її функції. Митні платежі. Митні тарифи (мито): поняття, види мита та їх класифікації. Нарахування та сплата мита. Митна вартість. Методи визначення митної вартості. Визначення країни походження товару. Митно-тарифні пільги, їх система та види. Види митних режимів. Відповідальність за порушення правил митного регулювання.

ТЕМА 5.

НЕТАРИФНІ МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

Поняття заходу нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Кількісні обмеження ЗЕД (квотування, ліцензування та добровільні обмеження експорту). Приховані методи торгової політики (ветеринарний, фіто-санітарний, експортний, імпортний, гемологічний, радіологічний, санітарно-епідеміологічний та інші контролю). Фінансові методи торгівельної політики (демпінг, субсидії).

ТЕМА 6.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ДОГОВОРИ (КОНТРАКТИ)

Поняття та джерела правового регулювання зовнішньоекономічного договору (контракту). Критерії зовнішньоекономічного договору (контракту). Національно-державна належність сторін зовнішньоекономічного договору (контракту). Зовнішньоекономічний договір (контракт) як різновид цивільно-правового договору. Правове регулювання укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Способи укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Форма зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Право, що застосовується до змісту зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Основні та додаткові умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Базові умови поставки товарів. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів ІНКОТЕРМС. Правове регулювання валютних умов зовнішньоекономічних договорів. Правове регулювання ціни зовнішньоекономічних договорів. Правове регулювання строків розрахунків за зовнішньоекономічними договорами. Характеристика факультативних умов зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

ТЕМА 7.

ДЕЯКІ ВИДИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ (КОНТРАКТІВ) (ПОРЯДОК ЇХ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРАВОВОГО ОФОРМЛЕННЯ)

Види джерел правового регулювання різних видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Бартерні (товарообмінні) операції. Операції з давальницькою сировиною. Коопераційне співробітництво. Операції по наданню послуг (посередництво, консигнація, оренда, лізинг). Спільна інвестиційна діяльність.

ТЕМА 8.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ЗЕД

Поняття юридичної відповідальності у зовнішньоекономічних відносинах. Види і загальна характеристика відповідальності в зовнішньоекономічних відносинах. Поняття правопорушення у ЗЕД. Відповідальність суб'єктів ЗЕД перед державою за порушення у даній сфері. Кримінальна відповідальність. Види злочинів у зовнішньоекономічній сфері. Адміністративна відповідальність у ЗЕД. Поняття адміністративного проступку. Цивільно-правова відповідальність у ЗЕД. Відшкодування збитків. Штрафні санкції. Оперативно-господарські санкції.

Способи врегулювання суперечок між суб'єктами ЗЕД та порядок їх правового (договірного) оформлення. Джерела правового регулювання арбітражного розгляду спорів в ЗЕД. Порядок розгляду суперечок, які виникають у процесі ЗЕД, компетенція міжнародного комерційного арбітражу. способи розв'язання міжнародних комерційних спорів в раках основних центрів міжнародного комерційного арбітражу.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	у тому числі				
		Лекції	Практ. / сем. з.	Інд. р.	Сам.р.	Інше
7-й семестр						
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт правового регулювання	17	4	4	-	9	-
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	14	2	2	-	10	-
Тема 3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	11	2	2	-	7	-
Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	16	2	2	-	12	-
Тема 5. Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	16	2	2	-	12	-
Тема 6. Зовнішньоекономічні договори (контракти)	20	4	4	-	12	-
Тема 7. Деякі види зовнішньоекономічних операцій (контрактів) (порядок їх проведення та правового оформлення)	14	2	2	-	10	-
Тема 8. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності	12	2	2	-	8	-
Разом за семестр	120	20	20	-	80	-
<i>Підсумковий контроль (екзамен, залік)</i>	<i>залік</i>					

7.3. Теми практичних (семінарських) занять

ТЕМА 1.

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС І ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ (ЗЕД) ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

1. Основні поняття: міжнародний бізнес, зовнішньоекономічна діяльність; господарська діяльність; підприємництво та інші.
2. Принципи міжнародного бізнесу і ЗЕД:
 - загальні принципи ЗЕД;
 - спеціальні принципи ЗЕД;
 - національні принципи ЗЕД;
3. Об'єкти міжнародного бізнесу і ЗЕД:
 - товар,
 - гроші, цінні папери,
 - результати інтелектуальної діяльності, інформація,
 - роботи, послуги.
4. Види міжнародного бізнесу і ЗЕД:
 - експорт, імпорт,
 - надання послуг в ЗЕД,
 - наукова діяльність,
 - фінансові, кредитні та розрахункові операції,
 - спільна підприємницька діяльність та інші.
5. Суб'єкти міжнародного бізнесу і ЗЕД в Україні:
 - фізичні особи;
 - юридичні суб'єкти господарської діяльності України;
 - об'єднання.
6. Контрагенти на світовому ринку:
 - одноособові володіння;
 - партнерства;
 - товариства;
 - об'єднання.

ТЕМА 2.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

1. Мета та рівні регулювання міжнародного бізнесу і ЗЕД.
2. Система джерел, що регулюють міжнародний бізнес і зовнішньоекономічні правовідносини:
 - нормативно-правові акти (міжнародні та національні),
 - звичаї,
 - договірні умови,
 - судова та арбітражна практика.
3. Міжнародно-правові джерела, що регулюють здійснення ЗЕД.
4. Формуючі організації в ЗЕД:
 - ООН та її система органів та організацій по регулювання ЗЕД;
 - регіональні економічні формування (ЄС, АСЕАН, КАРИКОМ, НАФТА та інші).
5. Правові режими ЗЕД:

- режим найбільшого сприяння,
- національний режим,
- винятки.

ТЕМА 3.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД В УКРАЇНІ

1. Система інститутів державного регулювання та управління ЗЕД в Україні:
 - загальнодержавний рівень (ВРУ, КМУ, НБУ та інші),
 - місцевий рівень (ради народних депутатів, державні адміністрації та ін.).
2. Недержавні органи регулювання ЗЕД (ТПП, біржі та інше).
3. Загальне про методи регулювання ЗЕД:
 - тарифні,
 - нетарифні.
5. Аргументи “за” та “проти” протекціонізму та вільної торгівлі.

ТЕМА 4.

МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

1. Державна фіскальна служба України: задачі, структура.
2. Порядок обліку учасників ЗЕД митними органами України.
3. Структура та складові митної вартості товарів. Методи визначення митної вартості. Характеристика складових елементів митної вартості.
4. Митні тарифи (мити):
 - поняття митного тарифу,
 - класифікація мита за різними ознаками,
 - характеристика митного тарифу та його ставок в Україні.
5. Звільнення від сплати мита.
6. Види митних платежів.
7. Види митних режимів (експорт, імпорт, реімпорт, реекспорт, транзит, митні склади, тимчасове ввезення та вивезення товарів та ін.).
8. Відповідальність за порушення правил митного регулювання.

ТЕМА 5.

НЕТАРИФНІ МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

1. Загальні положення.
2. Охарактеризувати підхід до кількісних обмежень:
 - квотування / контингентування (поняття, умови та порядок застосування та практичного використання),
 - ліцензування (види ліцензій, режими ліцензування, порядок отримання ліцензій),
 - “добровільні” обмеження експорту
 в міжнародних нормативно-правових актах та сучасний стан правового поля України.
3. Охарактеризувати юридичну базу застосування прихованих методів торгової політики:
 - облік -- реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні,
 - сертифікація імпоротної продукції,

- ветеринарний контроль,
- фітосанітарний контроль,
- екологічний контроль,
- контроль за переміщенням наркотиків,
- контроль за експортом брухту та відходів чорних та кольорових металів,
- державне регулювання імпорту, експорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів,
- гемологічний контроль,
- експортний контроль та ін.

4. Фінансові методи торгівельної політики:

- Субсидії:

- основні терміни, що застосовуються при захисті національного товаровиробника від субсидованого імпорту;
- порядок визначення легітимності та нелегітимності субсидій,
- основні елементи визначення імпорту, як субсидованого,
- порядок порушення та проведення антисубсидиційної процедури,
- проведення антисубсидиційного розслідування,
- види та порядок застосування компенсаційних заходів,
- терміни процедур та дій при антисубсидиційному провадженню.

- Кредитування (види).

- Демпінг:

- основні терміни, що застосовуються при захисті національного товаровиробника від демпінгу;
- порядок визначення демпінгу та шкоди,
- порядок порушення та проведення антидемпінгової процедури,
- порядок порушення та проведення антидемпінгового розслідування,
- види та порядок застосування антидемпінгових заходів,
- терміни процедур та дій при антидемпінговому провадженню.

- Спеціальні заходи щодо імпорту в Україну:

- умови застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну,
- порушення та проведення спеціального розслідування,
- спеціальні заходи,
- терміни процедур та дій при проведенні спеціальних заходів щодо імпорту.

ТЕМА 6.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ДОГОВОРІ (КОНТРАКТИ)

1. Правове оформлення укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів):

2. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту), його елементи:

- Преамбула – основні складові, що повинні входити до неї та методики перевірки повноважень осіб, що підписують договір (контракт) та доручень;
- Дати характеристику ознак предмету договору (контракту) та його складових;
- Кількість: прийняті в міжнародній практиці одиниці виміру товарів;
- Види установлення та визначення якості товарів, що є предметами зовнішньоекономічних договорів (контрактів);
- Характеристика базисні умови поставки згідно Інкотермс;

- Визначення та характеристика основних видів міжнародних перевезень, нормативно-правових актів, що їх регламентують, та основних документів, які при цьому використовуються.
- Правила закріплення ціни в зовнішньоекономічному договорі (контракті), їх види та порядок визначення загальної вартості зовнішньоекономічного договору (контракту);
- Види, способи, умови, порядок розрахунків (переказ, акредитив, інкасо та інші);
- Умови та порядок приймання – здачі товарів (робіт / послуг) згідно міжнародних звичаїв та нормативно-правових актів;
- Вимоги до пакування та маркування, світова практика в цьому питанні;
- Форс-мажорні обставини;
- Порядок та умови пред'явлення реклаमाцій та виставлення санкцій;
- Органи, матеріальне та процесуальне право при розгляді суперечок по зовнішньоекономічним договорам (контрактам);
- Антидемпінгове та реекспортне застереження;
- Інші факультативні умови.

ТЕМА 7.

ДЕЯКІ ВИДИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ (КОНТРАКТІВ) (ПОРЯДОК ЇХ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРАВОВОГО ОФОРМЛЕННЯ)

Зробити моніторинг нормативно-правових актів України та охарактеризувати їх щодо умов, заборон, дозволів, особливостей укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та проведення наступних видів операцій:

1. Бартерні (товарообмінні) операції.
2. Операції з тимчасового вивезення/ввезення сировини для переробки на/поза митною територією/єю.
3. Коопераційне співробітництво.
4. Операції по наданню послуг (посередництво, консигнація, оренда, лізинг).
5. Спільна інвестиційна діяльність.

ТЕМА 8.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ І ЗЕД

1. Види та класифікації відповідальності в міжнародному бізнесі і ЗЕД.
2. Загальна характеристика відповідальності в міжнародному бізнесі і ЗЕД.
3. Санкції держави до суб'єктів ЗЕД перед державою за порушення у даній сфері.
4. Способи врегулювання суперечок між суб'єктами ЗЕД та порядок їх правового оформлення.
5. Поняття міжнародного комерційного арбітражу та види третейських (арбітражних) судів.
6. Види та географія міжнародних комерційних судів.
7. Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.
8. Джерела правового регулювання арбітражного розгляду спорів в ЗЕД.
9. Порядок розгляду суперечок, які виникають у процесі ЗЕД.
10. Міжнародні арбітражні організації в Україні.

7.4. Самостійна робота

СИТУАЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1.

Компанія Philips Electronics має намір продати декілька заводів по виробництву побутової техніки. Крім того, виробництво відеомагнітофонів Philips буде передано японській корпорації Funai Electric. Дане рішення голландської компанії викликане швидким розвитком нових технологій відеозапису, таких як виробництво цифрових відео-дисків.

Як сказав Гі Демейнк, глава відділу побутової техніки Philips, співпраця з Funai допоможе його компанії зберегти лідируюче положення в сфері виробництва відеомагнітофонів. Якщо раніше в Японії проводилися відеомагнітофони під маркою Philips для ринку США, то тепер ця продукція поступить і на європейський ринок.

Пізніше керівники голландської компанії оголосили про передачу що не приносить прибутку виробництва мобільних телефонів спільному підприємству в Китаї.

План реструктуризації, спрямований на скорочення витрат, включає також і масові скорочення штату співробітників. Раніше було оголошено про намір звільнити більше 10 тис. співробітників. Реструктуризація переважно торкнеться підрозділу побутової електроніки. На думку аналітиків, курс керівництва компанії передбачуваний, оскільки Philips планує розвивати виробництво нового виду побутової електронної техніки.

Питання:

1. Про яку форму міжнародних економічних відносин йде мова?
2. Яка з теорій міжнародної торгівлі найточніше пояснює цю ситуацію?
3. До якого виду міжнародних операцій (за предметом, за документальним оформленням, за організацією, за сферою, за суб'єктами тощо), можна віднести наведені в даній ситуації?
4. Які принципи міжнародного торгового права використовують суб'єкти в даній ситуації?
5. Шляхом проведення яких видів зовнішньоторговельних операцій можливо досягти цілей поставлений Компанією Philips Electronics?
6. Яким чином Компанія Philips Electronics може зберегти свою присутність по зазначеним товарним позиціям на ринках різних держав?
7. Які види угод (договорів, контрактів), можуть бути укладені в даній ситуації?
8. Як визначається «національність» юридичних осіб?
9. Дайте визначення «країни походження товару» і нормативно його обґрунтуйте.
10. Які види посередницьких і ліцензійних операцій Ви знаєте, і які з них можуть бути застосовані в даній ситуації?
11. Визначте суб'єктний склад в даній ситуації і його особливості?
12. Хто може бути суб'єктом ЗЕД/МТП?
13. Наведіть міжнародно-правові акти, що регулюють статус ТНК.
14. Які права і обов'язки мають ТНК, відповідно до міжнародних (всесвітніх і регіональних) нормативно-правових актів?
15. Розкрийте зміст поняття «особистий статут» і застосуйте його для характеристики суб'єктів даної ситуації.
16. Які способи визначення «національності» юридичних осіб?

17. В яких нормативно-правових актах закріплені способи (теорії, доктрини, концепції) «національності» юридичних осіб?
18. Для чого необхідно чи бажано знати «національність» юридичної особи?

Завдання 2.

На початку 1993 року був відкритий 50-кілометровий тунель під протокою Ла-Манш з Франції до Великобританії. Фінансування проекту «Євротунель» було забезпечене на приватнопідприємницькій основі, без залучення коштів державного бюджету і без державних гарантій. Двома державами — Францією і Великобританією - була створена під реалізацію проекту компанія-концесіонер з капіталом 10 млрд. французьких франків. Компанія складалася з французької і британської компаній, але управлялася як єдине ціле, мала загальну адміністративну раду і дирекцію. Капітал був мобілізований шляхом випуску франко-британських цінних паперів, кожен з яких складався з однієї акції французької компанії і однієї акції британської компанії. Ці цінні папери не підлягали розділенню і продавалися на біржі в сукупності. Переважаюча частина капіталу була отримана на фінансовому ринку у вигляді кредиту з терміном погашення 18 років, наданого синдикатом у складі більше 200 банків. Погашення кредиту передбачається тільки за рахунок доходів від даного проекту.

Питання:

1. Які суб'єкти ЗЕД організовували і реалізовували даний міжнародний проект? Дайте їх характеристику.
2. Які об'єкти ЗЕД були використані в даному процесі?
3. У чому полягає суть посередницької операції – комерційна концесія.
4. Які комерційні операції мали місце при реалізації даного проекту? Якими нормативно-правовими актами (міжнародними і національними) вони регулюються?
5. Якими принципами ЗЕД/МТП скористалися Великобританія і Франція в даній ситуації?

Завдання 3.

Відповідно до схеми преференцій США, основні положення якої відображені в Законі про торгівлю 1974 р., країна не може користуватися преференційним режимом в США, якщо, зокрема, вона:

- 1) “є комуністичною країною” (крім тих випадків, коли їй надається режим найбільшого сприяння, або вона є членом ГАТТ та ін.);
- 2) надає преференційний режим розвиненим країнам, крім США;
- 3) “націоналізувала, конфіскувала або будь-яким чином встановила контроль над власністю громадян, корпорацій, компаній або асоціацій США без відповідної компенсації”.

Питання:

1. Які документи регламентують міжнародно-правовий статус держав?
2. Які принципи і режими використані і порушені США в даній ситуації?
3. Розкрийте зміст поняття «режим найбільшого сприяння».
4. Які є винятки з режиму (принципу) найбільшого сприяння і кому вони надаються?
5. Яка система джерел, і яке місце в ній займає національне законодавство?
6. Які основні ознаки національного законодавства з точки зору впливу на території та суб'єктів інших держав?

7. Які міжнародно-правові явища і документи регламентують і регулюють дію іноземного законодавства на території інших держав?

Завдання 4.

У квітні 1996 р. США виразили свою рішучу незгоду з приводу співпраці Китаю і Ірану в сфері атомної енергетики. Китай направив своїх фахівців для участі в будівництві нового заводу з переробки уранової руди в Ірані.

На думку США, Іран зможе за допомогою цього заводу отримати радіоактивні матеріали для ядерної зброї.

Не дивлячись на те що Китай і Іран повідомили МАГАТЕ про свої плани і погодилися допускати на створюваний завод міжнародних інспекторів, США почали кампанію по чиненню тиску на Китай з метою змусити його відмовитися від проекту.

Питання:

1. До яких виду і форми міжнародних економічних відносин вступили Китай і Іран? Дати характеристику даних правовідносин, і розкрити особливості їх міжнародно-правового регулювання і документального оформлення.
2. Якими принципами ЗЕД скористалися Китай і Іран?
3. Якими принципами скористалися, а які порушили США?
4. Які завдання і функції переслідували, з точки зору ЗЕД США, непокоячись про можливість створення ядерної зброї? (*Превентивна функція*).
5. Розкрийте суть і особливості міжнародно-правового регулювання промислового і науково-технічного співробітництва держав.
6. Які міжнародні організації і в якій формі здійснюються міжнародно-правове регулювання промислового та науково-технічного співробітництва?
7. Розкрийте зміст і особливості міжнародно-правового і національного регулювання операцій з об'єктами подвійного призначення.

Завдання 5.

У зв'язку з введенням Туреччиною з 1 липня 1994 р. Регламенту судноплавства в зоні Чорноморських проток, МЗС РФ направив турецькому посольству в Москві меморандум, в якому:

по-перше, зазначалося, що російська сторона, як один з користувачів цією морською комунікацією, повністю розділяє заклопотаність Туреччини проблемою забезпечення безпеки судноплавства і підтримує ідею ухвалення в цих цілях відповідних мерів; по-друге, проте, зверталася увага на те, що виданий Регламент виходить за рамки цього завдання, вводячи невиправдані обмеження плавання в Протоках, аж до повного припинення тут судноплавства.

Тим часом в основі правового режиму користування Чорноморськими протоками лежить принцип свободи торгового мореплавства і регульованого (обмеженого) проходу військових кораблів, закріплений багатосторонньою Конвенцією, укладеною в Монтре 20 липня 1936 р. Встановлення Туреччиною в односторонньому порядку вищезгаданих обмежувальних заходів, фактично є введенням дозвільного порядку проходу іноземних судів, що явно суперечить зазначеному міжнародному договору.

Питання:

1. Які принципи лежать в основі торговельного мореплавства?
2. Якими міжнародно-правовими та національними принципами скористалися сторони в даній ситуації?
3. Які принципи намагалися відстояти, порушити та застосувати сторони в даній ситуації?

4. Як між собою мають співвідноситися різні за походженням нормативно-правові акти? Проаналізувати з такої точки зору дану ситуацію?

Завдання 6.

Розділ 211 Зведеного закону про асигнування (далі - Розділ 211) був прийнятий у 1998 р. у відповідь на певні дії з боку уряду Куби. Розділ 211 передбачав, що права на товарний знак і торгову марку по суті не могли бути примусово здійснені відносно товарних знаків і марок, конфіскованих урядом Куби. Розділ 211 був застосований в двох рішеннях суду в США відносно торгової марки Havana Club. Розділ 211(a)(2) забороняв судам США визнавати, примусово здійснювати або іншим чином додавати юридичну силу будь-яким юридичним вимогам на підставі загального права або реєстрації певними особами відносно конфіскованих фірмових найменувань і товарних знаків. Розділ 211 (b) забороняв визнавати, примусово здійснювати або іншим чином додавати юридичну силу договірним правам відносно такої власності.

Питання:

1. Охарактеризуйте правові рамки використання фірмових найменувань і товарних знаків третіми особами.
2. Розкрийте міжнародний правопорядок регулювання і захисту прав на фірмові найменування і товарні знаки.
3. До яких видів і об'єктів ЗЕД, а також зовнішньоекономічних операцій можна віднести дану ситуацію?

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТИВ, ТОЩО

1. Практика іноземних держав щодо організаційних форм суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (юридичних осіб або їх об'єднань):

- загальна характеристика;
- досвід ФРН, Великобританії, США або будь-яких інших іноземних держав;
- порівняльний аналіз іноземної та української практики з цього питання.

2. Правові основи організації та зовнішньоекономічної діяльності ТНК.

3. Співвідношення національних принципів регулювання зовнішньоекономічної діяльності з загальними та спеціальними принципами, що закріплені в міжнародно-правових та регіональних нормативно-правових актах (багатосторонніх та двосторонніх).

4. Принципи зовнішньоекономічної діяльності закріплені в ГАТТ/СОТ, Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, та інших міжнародних нормативно-правових актах.

5. Порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності (суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності) в Україні та в іноземних державах.

6. Порівняльний аналіз видів діяльності, що підлягають патентуванню, ліцензуванню або забороняються (світова та українська практика).

7. Загальна характеристика формулюючих організацій в зовнішньоекономічній діяльності.

8. Структура, компетенція, функції та правові засади будь-якої з основних формулюючих організацій або угруповань (об'єднань) в зовнішньоекономічній діяльності:

9. ООН та її система органів та організацій щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності, особливо:

- ЕКОСОР,
- ЮНСІТРАЛ,
- Регіональні економічні комісії,
- ЮНІДО,
- ЮНКТАД,
- Спеціалізовані установи;
- регіональні економічні угруповання:
- ЄС та співтовариства на основі яких він виник,
- АСЕАН,
- ЛАД,
- КАРІКОМ,
- НАФТА,
- ОПЕК,
- ЦЕФТА,
- ОЧЕС,
- ГУАМ та інші.
- МТП.

10. Міжнародно-правової та національно-правові основи вільної торгівлі.

11. Міжнародно-правові та національно-правові основи протекціонізму.

12. Структура та загальна характеристика державних органів щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

13. Правові підстави та компетенція державних органів України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності (на прикладі одного з державних інститутів України:

- ВРУ,
- КМУ,
- НБУ,
- Міністерство розвитку економіки, торгівлі, сільського господарства,
- Державна митна служба України та ін.

14. Правові основи зовнішньоекономічної (зовнішньоторговельної) політики України та її перспективи.

15. Порівняльний аналіз державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та будь-якій іншій країні світу:

- загальні підходи,
- на прикладі конкретних державних установ.

16. Місцеве регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та будь-якій іншій країні: правові підстави та практика їх застосування (на прикладі певної адміністративно-територіальної одиниці України та іноземної країни в цілому або її регіону).

17. Правові основи недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та за кордоном:

- ТПП,
- фондові біржі,
- товарні біржі,
- валютні біржі та ін.

18. Загальні засади відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

19. Види та форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності.

20. Спеціальні санкції за порушення зовнішньоекономічного законодавства.

21. Порядок розгляду спорів, що виникають у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

22. Порядок розгляду спорів, що виникають при застосуванні зовнішньоекономічного законодавства України.

23. Поняття і строки позовної давності у зовнішньоекономічній діяльності.

24. Загальна характеристика органів, компетентних розглядати спори у зовнішньоекономічній діяльності.

25. Арбітражна угода, арбітражне застереження: варіанти оформлення.

26. Статус Міжнародного комерційного арбітражного суду (МКАС).

27. Підвідомчість спорів МКАС.

28. Компетенція МКАС.

29. Порядок розгляду спорів МКАС.

30. Порядок виконання рішень МКАС.

31. Економічні відносини України з іншими державами та міжнародними міжурядовими організаціями.

32. Система захисту прав і законних інтересів держави та інших суб'єктів зовнішньоекономічної та господарської діяльності України.

33. Заходи України щодо дискримінаційних та/або недружніх дій іноземних держав, митних союзів або економічних угруповань: система та порядок застосування.

34. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту в Україні.

35. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту в Україні.
36. Захист національного товаровиробника від зростаючого імпорту в Україні.
37. Заходи проти недобросовісної конкуренції при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності: система та порядок застосування в Україні.

7.5. Індивідуальні завдання (зразок)

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Здати до _____ (включно) в електронному вигляді (на диску або флешці)
(лише в повному обсязі та з обов'язковим зазначенням ПІБ, групи та варіанта).

Індивідуальне завдання складається з питань, що мають бути викладені логічно, послідовно, стисло і точно у відповідності з поставленими формулюваннями, з обов'язковими посиланням на літературні джерела та нормативно-правові акти (міжнародні та національні). Титульні сторінки та інші сторінки, що стосуються оформлення до загальнообов'язкової кількості, наприклад слайдів тощо, не враховуються. Робота на доопрацювання не повертається.

Індивідуальне завдання може бути максимально оцінене в ____ балів, тобто кожне питання – ____ бали (максимум).

“МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС І ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

ВАРІАНТ _____

1. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
2. Система методів правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Вимоги до оформлення питань 1 і 2.

(У вигляді реферату та мультимедійної презентації обсягом мінімум 15 слайдів щодо кожного питання, з обов'язковим використанням національних (вітчизняних, за необхідності - іноземних) та міжнародних нормативно-правових актів).

3. Торгово-промислові палати, як органи недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

(У вигляді реферату та мультимедійної презентації обсягом мінімум 15 слайдів, з обов'язковим висвітленням: 1) документів про заснування або регулювання їх діяльності, 2) етапів розвитку = історії (якщо такі мали місце), 3) загальної характеристики, 4) структури = устрою, 5) цілей, 6) завдань, 7) компетенції = функцій, 8) нормотворчої діяльності, 9) порядку прийняття рішень і їх статусу, тощо).

4. Правовий режим договорів про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора.

(У вигляді поетапної схеми з зазначенням необхідного документального оформлення на кожному етапі, нормативних вимог до її змісту та мультимедійної презентації обсягом мінімум 15 слайдів, з обов'язковим використанням нормативно-правових актів, схем, зразків документального оформлення. (зробити моніторинг нормативно-правових актів України та охарактеризувати їх щодо умов, заборон, дозволів, особливостей укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та проведення даного виду зовнішньоекономічних операцій)).

5. Скласти по кожному з вищезначених питань (1-4) по 10 тестових питань (обов'язковий мінімум) з варіантами відповідей (від трьох) і «ключами» (зазначенням правильної/их відповіді/ей). (Загальна кількість тестових питань = 40 – обов'язків мінімум).

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

1. Поняття і об'єкти зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД).
2. Види та загальна характеристика суб'єктів ЗЕД.
3. Національні суб'єкти ЗЕД.
4. Види ЗЕД, їх загальна характеристика.
5. Принципи ЗЕД.
6. Правові режими ЗЕД.
7. Джерела зовнішньоекономічних (зовнішньоторговельних) правовідносин.
8. Цілі та рівні регулювання ЗЕД, їх характеристика.
9. Загальні основи регулювання ЗЕД.
10. Компетенція органів державного регулювання ЗЕД в Україні.
11. Органи державного регулювання ЗЕД в Україні.
12. Органи місцевого регулювання ЗЕД в Україні.
13. Торговельні представництва, як органи регулювання ЗЕД: завдання, функції.
14. Міжнародно-правове регулювання ЗЕД.
15. Міжнародні та спеціалізовані економічні (торговельні) організації.
16. Регіональні економічні (торговельні) організації.
17. Недержавне регулювання ЗЕД в Україні.
18. Нетарифне регулювання ЗЕД в Україні, загальна характеристика.
19. Тарифне та митне регулювання ЗЕД в Україні.
20. Митні тарифи (поняття, види). Митний тариф України.
21. Митні режими та митні платежі.
22. Митна вартість товару, методи її визначення.
23. Умови звільнення від сплати мита.
24. Ліцензування в ЗЕД в Україні.
25. Квотування в ЗЕД в Україні.
26. Кількісні обмеження регулюванні ЗЕД в Україні.
27. Приховані методи торгової політики в ЗЕД України.
28. Технічні бар'єри, як вид прихованого протекціонізму в держаному регулюванні зовнішньоекономічних відносин.
29. Фінансові методи торговельної політики в ЗЕД України.
30. Порядок захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту.
31. Порядок захисту національного товаровиробника від субсидованого імпорту.
32. Порядок та умови застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну.
33. Вимоги до змісту зовнішньоекономічного договору (контракту) в Україні.
34. Обов'язкові (суттєві, основні) умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
35. Факультативні (додаткові) умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
36. Захисні застереження в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
37. Різновиди визначення якості в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
38. Різновиди визначення кількості в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
39. Ціна, знижки та визначення загальної вартості зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
40. Види знижок до цін та порядок їх фіксації у зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
41. Види цін та порядок їх фіксації в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
42. Валютні застереження в зовнішньоекономічних відносинах.

43. Умови здачі – прийому товарів по зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
44. Пакування та маркування в зовнішньоекономічних контрактах (договорах).
45. Санкції та рекламачії в зовнішньоекономічних контрактах (договорах).
46. Форс – мажорні обставини та зовнішньоекономічні відносини.
47. Антидемпінгове та реекспортне застереження у зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
48. Види та порядок розрахунків по зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
49. Акредитив – як форма розрахунків в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
50. Інкасо – як форма розрахунків в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
51. Класифікація і загальна характеристика умов “Інкотермс” з точки зору обов’язків продавця.
52. Класифікація і загальна характеристика умов “Інкотермс” по виду транспорту, що використовується.
53. Морські перевезення товарів в зовнішньоекономічних відносинах (види, документи та ін.).
54. Контейнерні перевезення в зовнішньоекономічних відносинах.
55. Авіаперевезення товарів в зовнішньоекономічних відносинах.
56. Автомобільні перевезення товарів в зовнішньоекономічних відносинах.
57. Залізничні перевезення товарів в зовнішньоекономічних відносинах.
58. Види зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
59. Порядок проведення бартерних операцій в Україні.
60. Операції з давальницькою сировиною в Україні.
61. Зовнішньоекономічні договори (контракти) з купівлі-продажу.
62. Договір про спільну інвестиційну діяльність (загальна характеристика, зміст, правове регулювання укладення).
63. Особливості умов зовнішньоекономічних договорів (контрактів) з торговельними посередниками (комісія, доручення, консигнація).
64. Відповідальність у ЗЕД (види, загальна характеристика).
65. Спеціальні санкції, що застосовуються за порушення в сфері ЗЕД.
66. Вирішення зовнішньоекономічних спорів (органи, компетенція).

*Зразок екзаменаційного білету – не передбачається.
Внаслідок того, що форма контролю с дисципліни - залік.*

**8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
(у разі потреби)**

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Анцелевич Г. О., Голубєва, В. О. та ін. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник за заг. ред. О. Х. Юлдашева. К.: МАУП, 2005. 272 с.
2. Голубєва В. О. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.; М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. К : КНЕУ, 2014. 90 с. ISBN 978-966-483-833-4 : б. ц. URL: http://10.1.1.100/cgi-bin/ecgi64/cgiirbis_64.exe?LNG=&P21DBN=ELIB&I21DBN=ELIBPRINT&S21FMT=fullw_print&C21COM=F&Z21MFN=1034.
3. Коломацька С. П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення: навч. посібник. К.: Професіонал, 2004. 288с.
4. Марченко В. Б., Шаповалов Д. В. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: КНЕУ, 2005. 207 с.
5. Поєдинок В. В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 288 с.
6. Попов А. А. Правовые основы внешнеэкономической деятельности: учеб. пособие. Харьков: Каравелла, 2001. 358 с.
7. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / За відповід. ред. Л. С. Сміяна. К.: КНТ, 2008. 416 с.

Допоміжна література

1. Вишняков А. К. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине. Харьков: ООО «Одиссей», 2005. 256 с.
2. Георгіаді Н. Г., Князь С. В. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2004. 196 с.
3. Горін Н. В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 330 с.
4. Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. К.: ЦУЛ, 2005. 696 с.
5. Дідківський М. Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 462 с.
6. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / За ред. А. А. Мазаракі. К.: КНТЕУ, 2003. 272 с.
7. Трусов О., Рудяк Ю. Довідник ЗЕДівця. Харків: Фактор, 2006. 704 с.

Нормативно-правові акти (у поточній редакції)

Національні нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X.
3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР.
4. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
5. Митний Кодекс України від 13.03.2012 р. № 4496-VI.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
8. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III.
10. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР.
11. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII.
12. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XII.

13. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР.
14. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576–ХІІ.
15. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17.07.1997 р. № 468/97-ВР.
16. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV.
17. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ.
18. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22.12.1998 р. № 332-XIV.
19. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.1998 р. № 330-XIV. Зі змінами та доповненнями.
20. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22.12.1998 р. № 331-XIV.
21. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ.
22. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 р. № 62/95-ВР.
23. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ.
24. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 16.05.2008 р. № 279-VI.
25. Про карантин рослин: Закон України від 30.06.1993 р. № 3348-ХІІ.
26. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII.
27. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020 р. № 674-IX.
28. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV.
29. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XV.
30. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV.
31. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР.
32. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV.
33. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679–XIV.
34. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23.12.1998 р. № 351-XIV.
35. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. № 93-96-ВР.
36. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII.
37. Про торгово-промислові палати України: Закон України від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР.
38. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV.
39. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. № 3528-IV.
40. Регламент Верховної Ради України від 06.10.2008 р. № 183.
41. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: постанова Кабінету Міністрів України і Національного Банку України від 21.06.1995 р. № 444.
42. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2021 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 р. № 1329.
43. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора: постанова Кабінету Міністрів України і Національного Банку України від 30.01.1997 р. № 112.

44. Інструкція про порядок реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні: наказ МЗЕЗТоргу України від 18.01.1996 р. № 30.

45. Про затвердження положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201.

Міжнародні нормативно-правові акти

1. Віденська Конвенція ООН. Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 01.01.1980 р.

2. Генеральна загальна система преференцій (з боку економічно розвинених країн для експорту країн що розвиваються (ЗСП)) 1968 року.

3. Генеральна Угода з Тарифів і Торгівлі (ГАТТ-94) від 15.04.1994 р.

4. Генеральна угода про торгівлю послугами (ГАТС) від 15.04.1994 р.

5. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21.04.1961 р., Женева.

6. Конвенція ООН. Про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24.05.1980 р., Женева.

7. Конвенція ООН. Про міжнародні переказні векселі та міжнародні прості векселі від 09.12.1988 р., Нью-Йорк.

8. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 р., Нью-Йорк.

9. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ) від 19.05.1956 р., Женева.

10. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) від 09.05.1980 р., Берн. Згідно з текстом Протоколу змін від 03.06.1999 р.

11. Конвенція про номенклатуру для класифікації товарів в митних тарифах (Брюссельська схема митного тарифу) від 15.12.1950 р., Брюссель.

12. Конвенція про повітряні перевезення від 12.10.1929 р., Варшава. Гаазький Протокол до неї 1955 р. та Гватемальський 1971 р.

13. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18.05.1965 р., Вашингтон.

14. Конвенція про створення Ради Митної Співпраці від 15.12.1950 р., Брюссель.

15. Конвенція про Уніфікований закон про чеки від 19.03.1931 р., Женева.

16. Конвенція УНІДРУА. Про міжнародний факторинг від 28.05.1988 р., Оттава.

17. Конвенція УНІДРУА. Про міжнародний фінансовий лізинг від 28.05.1988 р., Оттава.

18. Марракешська Угода про створення Світової Організації Торгівлі від 15.04.1994 р.

19. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) від 14.11.1975 р., Женева.

20. Міжнародна Конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) від 18.05.1973 р.

21. Міжнародна конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент від 25.08.1924 р. та Протокол до неї від 1968 р., Брюссель.

22. Міжнародні правила по інкасо (редакція 1995 року) від 01.01.1996 р.

23. Міжнародні правила по тлумаченню термінів "ІНКОТЕРМС" (редакція 2020 р.).

24. Погоджувальний регламент ЮНСІТРАЛ від 23.07.1980 р.

25. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT)) (редакція 2020 р.)

26. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 05.02.2008 р.

27. Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (УМВС/СМГС) від 01.11.1951 р.

28. Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРІМС) від 15.04.1994 р.

29. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності для країн СНД від 20.03.1992 р.
30. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС) в рамках СОТ від 15.04.1994 р.
31. Уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів від 01.10.1983 р.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт БАГІ. – <http://www.miga.org>
2. Офіційний сайт ВРУ - <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації. – <http://www.wcoomd.org>.
4. Офіційний сайт МТП. – <http://www.iccwbo.org>
5. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. - <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Офіційний сайт ООН. – <http://www.un.org>; <http://un.org/russian>
7. Офіційний сайт СОТ. – <http://www.wto.org/>
8. Офіційний сайт ЮНСІТРАЛ. – <http://www.uncitral.org>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.
Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.
Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.
Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.
Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)